

Sanna Soukka

”Kiva, kun on perhekahviloita, se piristää”

Perhekahvilatoiminnan kehittäminen

Opinnäytetyö

Kevät 2010

Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Sosiaalialan koulutusohjelma

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö:	Sosiaalialan yksikkö
Koulutusohjelma:	Sosiaalialan koulutusohjelma
Tekijä:	Soukka, Sanna
Työn nimi:	”Kiva, kun on perhekahviloita, se piristää” : Perhekahvila-toiminnan kehittäminen
Ohjaaja:	Aalto, Anu
Vuosi:	2010
Sivumäärä:	41
Liitteiden lukumäärä:	2

Opinnäytetyössä tutkimuksen kohteena on vertaistuen käsite sekä se, miten kävijät eli lapset vanhempineen löytävät tiensä perhekahvilaan. Tutkimuksessa on haluttu selvittää mistä kävijät saavat tietoa perhekahviloiden olemassaolosta, miten heidät on otettu perhekahvilassa vastaan, kokevatko he perhekahvilan kynnyksen korkeaksi, miten kynnystä voitaisiin madaltaa, mitä odotuksia heillä on perhekahvilatoimintaa kohtaan, miten perhekahvilassa käyminen vaikuttaa arjessa jaksamiseen, miten he kehittäisivät perhekahvilatoimintaa sekä millaista perhekahviloihin liittyvää tietoa MLL:n Nurmon paikallisyhdistyksen Internet-sivustolta olisi hyvä löytyä, jotta se palvelisi alueen lapsiperheitä parhaiten.

Tutkimus suoritettiin Mannerheimin Lastensuojeluliiton Nurmon paikallisyhdistyksen perhekahviloille. Toteutus tehtiin kvantitatiivisin ja kvalitatiivisin menetelmin. Ensin kävijöiden ajatuksia selvitettiin lomakekyselyllä, joka tavoitti 18 kävijää ja sen jälkeen heitä haastateltiin ryhmässä kussakin kolmessa kahvilassa. Ryhmähaastatteluihin osallistui yhteensä 13 kävijää. Aineisto analysoitiin kvalitatiivisesti.

Tutkimuksessa selvisi, että suurin osa kävijöistä kuulee toiminnasta ystävältä tai tuttavalta. Toiminnan mainostamisen kannalta merkittävimmäksi yhteistyötahoksi nousi neuvola, jonka kanssa tehtävää yhteistyötä tulee lisätä. Tutkimukseen osallistuneet eivät pitäneet perhekahviloiden kynnystä korkeana, mutta kynnyksen madaltamiseksi tulisi perhekahviloiden tunnettuutta lisätä ja toiminnan sisältöä avata. Perhekahviloilta odotettiin vapaata olemista, mutta silloin tällöin järjestetty erityinen toiminta olisi mukavaa. Osa kävijöistä toivoi, että perhekahvila jatkuisi kesälläkin, kun osa totesi, ettei kävisi kesällä. Internet-sivustolle kävijät toivoivat tietoa perhekahviloista, toimintakalenteria sekä vanhempien kokemuksia ja ajatuksia perhekahviloista. Perhekahvilaemäntien esittelyä ei koettu tärkeäksi, mutta haastatteluissa todettiin, että se saattaisi madaltaa uusien kävijöiden kynnystä astua perhekahvilaan ensimmäistä kertaa.

Asiasanat: vanhemmuus, vertaistuki, vertaistukiryhmä

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Health Care and Social Work
Degree programme: Degree programme in Social Work

Author: Soukka, Sanna

Title of thesis: Developing the Family Clubs

Supervisor: Aalto, Anu

Year: 2010 Number of pages: 41 Number of appendices: 2

The thesis aims to research the concept of peer support and furthermore how the attendees, in other words the children with their parents, find their way to the Family Clubs. The aim of this research was to find out from where attendees hear about Family Clubs, how they have been welcomed to Family Clubs, do they think that Family Clubs are difficult to join, how could this be made easier, what expectations do they have toward Family Clubs, how do the Family Clubs effect in their coping at home, what ideas they have for the development of Family Clubs and what information about Family Clubs should be found from the website of MLL Nurmo's local association that it can serve local families best.

The research was executed for the local association of the Mannerheim League for Child Welfare in Nurmo in aim to research the Family Clubs that are the peer groups for parents. Examination was done by quantitative and qualitative methods. Family Club attendees' thoughts were collected by a questionnaire, which reached eighteen parents and by group interviews in each three Family Clubs. Group interviews reached thirteen parents. The material was analyzed by qualitative methods.

The results show that most attendees hear about Family Clubs from their friends or acquaintance. Advertising of activity seems to be the most effective when cooperating with child health clinic and cooperation should be increased. The participants did not think that the Family Clubs are difficult to join, but they see that threshold could be lowered by increasing visibility and transparency. The expectations towards Family Clubs were simply of spending time together combined to incidental special activities. Some respondents hoped that Family Clubs keep gathering in summer and others stated that they wouldn't attend in summer. Respondents also wanted more information about Family Clubs on the website of MLL Nurmo association. There are still more development ideas listed in the results.

Keywords: parenthood, peer support, peer support group

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
Käytetyt termit ja lyhenteet.....	6
1 JOHDANTO.....	8
2 MLL:N PERHEKAHVILATOIMINTA NURMOSSA.....	10
2.1 MLL:n Nurmon paikallisyhdistyksen perhekahvilatoiminnan historia ja toiminta nykypäivänä	10
2.2 MLL:n toiminta valtakunnallisella tasolla	11
2.3 MLL toimii perheiden tukena virallisen palvelujärjestelmän rinnalla	12
3 TUTKIMUSMENETELMÄT	13
3.1 Lähtökohtia tutkimukselle.....	13
3.2 Kohde ja aineisto.....	14
3.3 Aineistonkeruumenetelmät	14
3.4 Analyysimenetelmät.....	15
3.5 Tutkimuskysymykset.....	16
3.6 Tutkimuksen luotettavuus	16
3.6.1 Tutkimuksen suorittaminen	17
3.6.2 Tutkimuksen reliiäabelius ja validius	18
4 VERTAISTUKI.....	20
4.1 Mitä vertaistuella tarkoitetaan	20
4.2 Vertaistuen merkitys pienten lasten vanhemmille.....	21
4.3 Vertaistuki vapaaehtoistyön muotona	23
4.4 Vertaistuen markkinointi.....	24
5 PERHEKAHVILATOIMINNAN KEHITTÄMINEN.....	25
5.1 Tutkimustulosten esittäminen.....	25
5.2 Perhekahvilatoimintaan mukaan lähteminen.....	25
5.3 Miten perhekahvilan kynnyistä voitaisiin madaltaa.....	28
5.4 Miten perhekahviloiden olemassaolo vaikuttaa arkeen ja jaksamiseen.....	29

5.5 Perhekahvilatoiminnan kehittäminen	31
5.5.1 Kävijöiden toiveet toiminnan sisällöstä.....	31
5.5.2 Kokoontumisajankohta.....	32
5.5.3 Perhekahvilan jatkuminen kesällä ”perhekahvilatreffeinä”	32
5.5.4 Perhekahvilan tilat	33
5.6 Perhekahvilaosion luominen Nurmon MLL:n Internet-sivustolle	33
6 TUTKIMUKSEN JOHTOPÄÄTÖKSET	36
7 POHDINTA	39
LÄHTEET	40
LIITTEET	42

Käytetyt termit ja lyhenteet

Kvalitatiivinen tutkimus Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa todellisen elämän kuvaaminen on lähtökohtana. Kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti luonnollisissa ja todellisissa tilanteissa. Laadullisissa tutkimusmenetelmissä tutkittavien näkökulmat ja ”ääni” tuodaan esille. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 160-164.) On tärkeää, että henkilöt, joilta tietoa kerätään, tietävät tutkittavasta ilmiöstä mahdollisimman paljon tai heillä on kokemusta asiasta (Tuomi & Sarajärvi 2009, 85).

Kvantitatiivinen tutkimus Kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen avulla selvitetään lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä. Tulokset kuvataan numeerisesti ja niitä voidaan havainnollistaa taulukoin ja kuvioin. Tuloksia pyritään yleistämään tilastollisen päättelyn avulla. (Heikkilä 2008, 16.)

Perhekahvila Kaikki lapset vanhempineen ovat tervetulleita perhekahviloihin. Perhekahvilaan voivat tulla myös esimerkiksi isovanhemmat, kummit tai muut lapselle läheiset ihmiset yhdessä lapsen kanssa. (MLL jäsenkirje 2009.) Perhekahvilassa vanhemmilla on mahdollisuus vertaistukeen ja lapsilla ikäistensä leikkiseuraan. Nurmmon alueella perhekahvilatoimintaa järjestetään myös seurakunnan toimesta.

Perhekahvilaemäntä Voidaan puhua perhekahvilaemännästä tai -vetäjästä. Perhekahvilaemännän rooli voi vaihdella ja vähimmil-

lään se on oven aukaisemista perhekahvilaan. Perhekahvilaemäntä on tasavertainen ryhmän jäsen. Perhekahvilaemännäisyys on palkatonta vapaaehtoistyötä.

Sisällönanalyysi

Sisällönanalyysissä aineistosta etsitään halutut asiat, jotka määrittyvät tutkimusongelman pohjalta, kaikki muu jätetään pois. Omaan tutkimusongelmaan liittyvä aineisto luokitellaan, teemoitellaan tai tyypitellään ja niiden pohjalta kirjoitetaan yhteenveto. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 92-93.)

Teemahaastattelu

Puolistrukturoidussa haastattelussa eli teemahaastattelussa edetään keskeisten teemojen ja niihin liittyvien tarkentavien kysymysten varassa (Tuomi & Sarajärvi 2009, 75).

Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistyöstä ja ammatillisesta auttamistyöstä puhutaan usein toistensa vastakohtina, vaikka tärkeämpää olisi jakaa tehtävät ja kohdentaa resursseja mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti (Mykkänen-Hänninen 2007, 12). Vapaaehtoistyö tulisi nähdä virallista palvelujärjestelmää tukevana toimintana.

Vertaistuki

Vertaistuki on vapaaehtoista ja vastavuoroista kokemusten vaihtoa. Vertaistuen keskeinen merkitys on siinä, että ei ole yksin elämäntilanteessaan tai ongelmiensa kanssa. Uudessa tilanteessa on hyvä vaihtaa ja vertailla kokemuksia muiden samassa tilanteessa olevien kanssa. (Pöyhtäri 2000.)

1 JOHDANTO

Olen toiminut syksyllä 2008 ja keväällä 2009 vetäjänä tai toisin sanoen emäntänä yhdessä MLL:n Nurmon yhdistyksen perhekahviloista ja idea opinnäytetyön tekemisestä perhekahviloiden kehittämiseen liittyen nousi perhekahvilavetäjänä toimiessani. Liekö innostuksestani tehdä opinnäytetyö perhekahviloista minua pyydettiin vuoden 2009 alussa MLL:n Nurmon paikallisyhdistyksen toiseksi perhekahvilavastaavaksi. Perhekahviloiden tarkoituksena on toimia paikkana, jossa vanhemmat saavat keskusteluseuraa eli vertaistukea ja lapset leikkiseuraa. Perhekahviloiden kynnys halutaan pitää mahdollisimman matalana ja tutkimuksessani halusin selvittää mistä vanhemmat saavat tietoa perhekahviloiden olemassaolosta, miten heidät on otettu perhekahvilassa vastaan, kokevatko he perhekahvilan kynnyksen korkeaksi, miten kynnystä voitaisiin madaltaa, mitä odotuksia heillä on perhekahvilatoimintaa kohtaan, miten perhekahvilassa käyminen vaikuttaa arjessa jaksamiseen, miten he kehittäisivät perhekahvilatoimintaa sekä millaista perhekahviloihin liittyvää tietoa MLL:n Nurmon paikallisyhdistyksen Internet-sivustolta olisi hyvä löytyä, jotta se palvelisi alueen lapsiperheitä parhaiten.

Tutkimustulokset auttavat MLL:n Nurmon yhdistystä kehittämään perhekahvilatoimintaa kävijöiden toivomaan suuntaan. Kun tiedetään mistä vanhemmat saavat tietoa perhekahviloista, voidaan perhekahviloita mainostaa tehokkaammin, jotta niiden olemassaolo olisi kaikkien alueen lapsiperheiden tietoisuudessa. Kokemukset ensikäynnistä ja odotuksista perhekahvilaa kohtaan auttavat perhekahvilavetäjien perehdyttämisessä tehtävänsä. MLL:n Nurmon yhdistyksen Internet-sivustolle luodaan perhekahviloita käsittelevä osio kävijöiden ja perhekahvilavetäjien toiveiden ja odotusten pohjalta ja sen tarkoituksena on palvella nykyisiä kävijöitä sekä innostaa ja rohkaista uusia kävijöitä mukaan toimintaan. Toivottavasti useampi vanhempi uskaltautuisi mukaan perhekahvilatoimintaan ja uskon, että tiedon löytyminen Internetistä edesauttaa uskaltautumista osallistumaan.

Opinnäytetyössäni käsittelen Mannerheimin Lastensuojeluliiton toimintaa paikallisella ja valtakunnallisella tasolla, tutkimuksen suorittamista sekä avaan vertaistukseen liittyviä käsitteitä. Lopuksi analysoin tutkimuksen tuloksia sekä esitän omaa pohdintaani opinnäytetyöstäni.

2 MLL:N PERHEKAHVILATOIMINTA NURMOSSA

2.1 MLL:n Nurmon paikallisyhdistyksen perhekahvilatoiminnan historia ja toiminta nykypäivänä

Nurmon MLL järjestää monipuolista toimintaa alueensa lapsiperheille. Opinnäyte-työni liittyy perhekahviloihin, mutta näiden lisäksi toimintaa ja tapahtumia järjestetään ympäri vuoden. Jokaiselle viikonpäivälle löytyy jotain ohjelmaa koko perheelle, lapsille, äideille ja isille. Mukaan voivat osallistua myös kummit sekä mummit ja vaarit. (MLL Nurmo, [viitattu 21.3.2009].)

Perhekahvilatoiminta on käynnistynyt Nurmossa syksyllä 2004, joten syksyllä 2009 Nurmon perhekahviloiden toiminta oli jatkunut jo viiden vuoden ajan (Kela 2009). Vanhemmille perhekahvilat tarjoavat keskusteluseuraa sekä vertaistukea, kun taas lapsille löytyy leikkiseuraa tai satunnaisesti ohjattua toimintaa, mm. askartelua, musiikkia tai jumppaa. Perhekahvilaan ovat kaikki lapset vanhempineen tervetulleita. Perhekahvilaan voivat tulla myös esimerkiksi isovanhemmat, kummit tai muut lapselle läheiset ihmiset yhdessä lapsen kanssa. (MLL jäsenkirje 2009.)

Perhekahviloiden toiminta on riippuvaista vapaaehtoisista perhekahvilavetäjistä. Ilman vetäjää ei ole perhekahvilaa. Perhekahviloiden toiminta on riippuvaista myös sopivista tiloista. Monissa paikoissa perhekahvilat ja muut lapsiperheiden kokoontumiset on järjestetty yhteistyössä kunnan sosiaalitoimen tai terveystoimen kanssa (Vilén ym. 2006, 108). Nurmossa perhekahvilatilat ovat kokoontuneet kunnan tiloissa, kuten liikuntahallilla ja nuorisotiloissa.

Syksyllä 2008 ja keväällä 2009 Nurmossa kokoontui kolme MLL:n järjestämää perhekahvilaa. Tanelinrannassa nuoriso- ja urheilukeskuksessa kokoontui tiistaisin taaperotuokio ja torstaisin toukkuatuokio. Taaperotuokio oli tarkoitettu lähinnä 1-3-vuotiaille vanhempineen ja toukkuatuokio alle 1-vuotiaille vanhempineen. Nur-

mon keskustan nuorisotiloissa tenavatuokioon kokoontuivat keskiviikkoisin alle kouluikäiset vanhempineen.

Syksyllä 2009 perhekahviloiden kokoontumisajankohdat ja -paikat hieman muutuivat. Myös kahviloiden nimet kokivat pienen muutoksen. Maanantaisin kokoontui Pipanatuokio, joka on tarkoitettu vauvoille vanhempineen, Hyllykallion nuorisotiloissa. Tiistaisin samoissa tiloissa kokoontui Toukkatuokio, joka on tarkoitettu 0-3-vuotiaille vanhempineen. Tenavatuokio oli lähes samassa paikassa Nurmon keskustan nuorisotilojen ns. ”bändikämpässä” keskiviikkoamupäivisin.

Perhekahviloissa saattaa toisinaan olla ohjattua toimintaa, kuten esimerkiksi askartelua, mikä kehittää lasten karkea- ja hienomotoriikkaa ja tukee lasten omatoimisuutta. Toimimalla eri tavoin lapsi tutustuu ympäristöönsä ja erilaisiin asioihin. Päivähoidossa oleville lapsille on tarjolla paljon virikkeellistä ja luovaa toimintaa, mutta myös kotona oleva lapsi tarvitsee sellaista tekemistä, joka ei ole lapsen itsensä keksimää. (Laine, Ruishalme, Salervo, Sivén & Välimäki 2007, 304-305.) Onkin hyvä, että perhekahviloissa lapsi saa vapaan leikin lisäksi toisinaan muun muassa askarella yhdessä muiden kanssa. Myös vanhemmat voivat saada kahvilasta uudenlaisia vinkkejä omien lastensa kanssa toimimiseen.

2.2 MLL:n toiminta valtakunnallisella tasolla

Valtakunnallisella tasolla MLL toimii koko perheen hyvinvoinnin ja jaksamisen edistämiseksi monin eri tavoin. Lapsi- ja perhetoiminnassa suuressa roolissa ovat paikallisyhdistysten kautta toimivat vapaaehtoiset, jotka järjestävät mm. perhekahviloita, vertaistukiryhmiä, lasten harrastuskerhoja ja erilaisia tempauksia. (MLL toimii, [viitattu 6.8.2009].) Vaikka toiminnan painopiste onkin kotimaisessa lastensuojelutyössä, MLL toimii valtakunnallisen toiminnan lisäksi eurooppalaisittain ja kansainvälisesti (MLL kansainvälinen toiminta, [viitattu 6.8.2009]).

Suomessa toimii yhteensä 656 MLL:n paikallisyhdistystä ja yli 400 perhekahvilaa vapaaehtoisine vastuuhenkilöineen. Perhekahvilat kokoontuvat yleensä erilaisissa

kerhotiloissa, neuvoloissa, päiväkodeissa tai leikkipuistoissa ja ovat avoinna yleensä aamupäivisin, kerran tai kaksi kertaa viikossa, pari tuntia kerrallaan. Perhekahvilat muotoutuvat aina kävijöidensä mukaan ja ne ovat kaikille avoimia kohtaamispaikkoja. (Tavataan perhekahvilassa.) Perhekahvilakävijöitä yhdistävät mm. vanhemmuus ja samanikäiset lapset (Svensberg, Viinikka & Ylikojola [viitattu 3.3.2010], 5). Joissakin paikallisyhdistysten perhekahviloissa vapaaehtoisina emäntinä toimii myös esimerkiksi mummeja (Ahonen 2010, 80-81).

2.3 MLL toimii perheiden tukena virallisen palvelujärjestelmän rinnalla

Yhteiskunnan muutosten keskellä perheen, suvun ja lähiyhteisön merkitys on edelleen tärkeä. Niiden rooli elämässä on kuitenkin muuttunut ja perinteinen ydinperhe tarvitsee yhteiskunnan tukea, jotta perheen tarpeet tulevat täytetyiksi. Lapsiperheiden palveluilla pyritään tukemaan vanhempia heidän kasvatustehtävässään ja tavoitteena on luoda lapsille turvallinen kasvuympäristö sekä turvata vanhemmille aineelliset ja henkiset mahdollisuudet synnyttää ja kasvattaa lapsia. (Vilén ym. 2006, 73-75.) Järjestöt ovat sosiaalisia yhteisöjä ja niissä toimii erilaisia vertaisryhmiä. Järjestöjen perustehtävänä on ajaa jäsentensä asiaa yhteiskunnassa ja näillä ponnisteluilla pyritään vaikuttamaan yhteiskunnan kehityssuuntaan. (Rönneberg 1998, 18-19.)

Lapsen ja perheen hyvinvointia edistämällä MLL tukee virallista palvelujärjestelmää. Myös muut kolmannen sektorin toimijat paikkaavat ja tukevat virallista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää. Sektorienvälinen yhteistyö, kuten myös hyvinvointia edistävien yhteisöjen luominen, kuuluvat sosiaali- ja terveysalan työhön lapsiperheiden parissa. (Vilén ym. 2006, 16.) Jo vuosikymmenien ajan lukuisat järjestöt ovat tehneet työtä lasten ja lapsiperheiden hyväksi. MLL:n kehittämiä toimintamuotoja ovat esimerkiksi nuorten puhelin, vanhempainpuhelin, vanhempainnetti, lasten ja nuorten netti. Osa järjestöjen luomista palvelumuodoista on vakiintunut osaksi virallista palvelujärjestelmää. (Karling, Ojanen, Sivén, Vihunen & Vilén 2008, 54-55.)

3 TUTKIMUSMENETELMÄT

3.1 Lähtökohtia tutkimukselle

Jarkko, Latvala & Pienimäki (2007, 12) ovat tutkineet vertaistuen merkitystä vanhemmille haastatteleamalla MLL:n Nurmon paikallisyhdistyksen perhekahvilakävijöitä toukokuussa 2007. Heidän tutkimuksensa osoitti, että vertaistuella tulisi olla vahva asema yhteiskuntamme palvelujärjestelmässä. Tutkimukseen osallistuneet kokivat huojentavana tietona sen, että muillakin perheillä on samanlaisia ongelmia kuin heillä itsellään. Tutkimuksensa pohjalta Jarkko ym. toteavat, että ihmisillä ei ole rohkeutta lähteä vertaistukitoimintaan, sillä vertaistukitoiminta mielletään usein ongelmalähtöiseksi. Oletetaan, että pitäisi olla jokin ongelma voidakseen osallistua vertaistukiryhmän toimintaan. Vertaistukiryhmien imagoa ja tunnettavuutta pitäisi heidän mielestään lisätä. Oman opinnäytetyöni tavoitteena on tuoda perhekahvila-toiminta kaikkien alueen lapsiperheiden tietoisuuteen, jotta kenellä tahansa olisi mahdollisuus halutessaan osallistua tämäntyyppiseen vertaistoimintaan.

Valtakunnallisessa MLL:n perhekahvilakyselyssä 2008 (Svensberg ym. [viitattu 16.4.2010], 4-15) selvitettiin perhekahvilakävijöiden ja ohjaajien (eli vetäjien tai emäntien) ajatuksia. Kyselyssä haluttiin selvittää muun muassa mistä kävijät ovat kuulleet toiminnasta, mistä syystä perhekahvilatoimintaan on lähdetty mukaan, miten ensimmäisillä kerroilla on otettu vastaan perhekahvilassa. Tutkimuksen kohteena olivat myös kävijöiden ajatukset ja odotukset toiminnan sisällöistä sekä ajatukset toiminnan kehittämisestä.

Sosiaalialan käytäntöjen kehittäminen on sosionomin (AMK) ammatillisessa osaamisessa keskeistä (Sosionomin (AMK) ydinosaaminen 2001, 20). Tutkimuksessani halusinkin selvittää mitä kävijät perhekahvilatoiminnalta odottavat, jotta sitä voitaisiin kehittää kävijöiden toivomaan suuntaan. Perhekahvilan vetäminen kuten siellä käyntikin on vapaaehtoista, joten on tärkeää, että toiminta vastaa kävijöiden odotuksiin.

3.2 Kohde ja aineisto

Tutkimukseni kohteena ovat Mannerheimin Lastensuojeluliiton Nurmon yhdistyksen perhekahviloiden kävijät. Aineistona olen käyttänyt sekä lomakekyselyyn (liite 1) saamiani 18 vastausta perhekahvilassa käyviltä 20-43 -vuotialta äideiltä sekä kussakin perhekahvilassa ryhmänä tehtyjä teemahaastatteluja. Lomakekyselyyn vastanneet asuivat kahden aikuisen taloudessa lukuun ottamatta yhtä vastaajaa, joka asui kolmen aikuisen taloudessa. Vastaajien lapset ovat syntyneet vuosien 1994 ja 2009 välillä ja taloudessa lapsia asui yhdestä neljään. Ryhmähaastatteluihin osallistuneista vanhemmista suuri osa oli vastannut ensin tekemääni lomakekyselyyn. Ryhmähaastatteluihin osallistui yhteensä 13 äitiä.

3.3 Aineistonkeruumenetelmät

Tutkimusaineiston keräsin kahdessa vaiheessa. Ensin toteutin perhekahvilakävijöille lomakekyselyn, jolla pyrittiin tavoittamaan kaikki sen hetkiset kävijät. Lomakekyselyllä tavoitettiin 18 perhekahvilassa käyvää äitiä tammi-helmikuun 2010 vaihteessa. Kysely tavoitti kävijät melko hyvin, sillä tammikuun aikana perhekahviloissa oli käynyt yhteensä 24 kävijää lapsineen. Lomakkeiden pohjalta en tehnyt määrällistä analyysia, vaan se antoi pohjaa teemahaastatteluille, jotka tein kussakin kolmessa perhekahvilassa ryhmähaastatteluna maaliskuussa 2010. Lomakekysely ajatellaan yleensä määrälliseksi eli kvantitatiiviseksi tutkimukseksi. Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää kuitenkin riittävän suurta ja edustavaa otosta. Omasa tutkimuksessani otos ei ollut kovin suuri, vaikkakin tavoitti kävijät hyvin. Määrällinen ja laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus voivat täydentää toisiaan. (Heikkilä 2008, 16.) Toisiansa täydentävien lisäksi ne voidaan nähdä myös toisensa poisulkevinä (Alasuutari 2007, 31-32; Tuomi & Sarajärvi 2009, 65). Tutkimuksessa voidaan käyttää monenlaisia tutkimusmenetelmiä, sillä siinä voi olla useanlaisia tutkimusongelmia (Hirsjärvi & Hurme 2008, 27). Omasa tutkimuksessani määrällinen ja laadullinen tutkimus ovat osittain yhdistettynä, mutta olen ottanut tutkimukseeni laadullisen otteen. Kyselylomakkeiden avulla aineistoa voidaan kerätä aina-

kin kahdella tavalla, joko posti- ja verkkokyselynä tai kontrolloituna kyselynä (Hirsjärvi ym. 2009, 196-197). Toteuttamani kysely oli kontrolloitu kysely.

Tutkimusongelmien, lomakekyselyn sekä Jarkon ym. (2007) tutkimuksen pohjalta suunnittelin teemahaastatteluille teemat (liite 2). Teemoiksi valikoituivat seuraavat: perhekahvilaan tuleminen ja ensikäynnin merkitys, perhekahvilatoiminnan merkitys omassa arjessa ja jaksamisessa, perhekahviloiden kehittäminen sekä nettiperhekahvila. Laadullisella tutkimuksella voidaan selvittää perhekahvilakävijöiden havaintoja tilanteista, sillä esimerkiksi teemahaastattelulla päästään lähelle niitä merkityksiä, joita ihmiset antavat ilmiöille ja tapahtumille. Kvalitatiivisen tutkimuksen keinoin voidaan tuoda esille perhekahvilakävijöiden näkökulma sekä heidän oma äänensä. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 27-28.)

Haastattelusta tekee ainutlaatuisen tiedonkeruumenetelmän se, että siinä ollaan suorassa vuorovaikutuksessa tutkittavien kanssa. Haastattelun yhtenä haittapuolena voidaan pitää sitä, että haastateltava saattaa kokea haastattelutilanteen jollakin tapaa itseään uhkaavaksi tai pelottavaksi ja haastattelun luotettavuutta voi heikentää se, että haastateltava antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia todenmukaisien vastausten sijaan. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 34-35; Hirsjärvi ym. 2009, 204-206.)

3.4 Analyysimenetelmät

Valitsin aineiston analysointimenetelmäksi ymmärtämiseen pyrkivän lähestymistavan, jossa käytetään tavallisesti laadullista analyysiä ja päätelmien tekoa. Analyysi koetaan vaikeaksi laadullisessa tutkimuksessa, sillä vaihtoehtoja on paljon tarjolla, mutta tiukkoja sääntöjä ei ole olemassa. (Hirsjärvi ym. 2009, 224.) Analysoin sekä lomakekyselyn vastaukset että ryhmähaastattelujen aineiston sisällönanalyysilla. Käyttämäni analyysimenetelmää, sisällönanalyysia, voidaan käyttää laadullisen aineiston analysoinnin lisäksi myös määrällisen aineiston analysoinnissa. Aiheiden teemoittelu oli analysointivaiheessa helppoa, sillä teemat oli määritelty etukäteen. Sisällönanalyysissa etsitään kaikki, mitä omien tutkimusongelmien kannalta mer-

kittäivistä asioista saadaan ja ne tuodaan esille. Teemoittelun ajatuksena on etsiä aineistosta tiettyä teemaa kuvaavia näkemyksiä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 91-93.) Koin sisällönanalyysin sopivan parhaiten oman tutkimukseni analyysimenetelmäksi ja se oli myös sopiva valinta ensimmäistä tutkimustaan tekeväälle.

3.5 Tutkimuskysymykset

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkimusongelma saattaa muuttua tutkimuksen edetessä (Hirsjärvi ym. 2009, 126). Tutkimukseni ongelmat muotoutuivat vähitellen. Tutkimuksessani on kaksi pääongelmaa ja toisessa pääongelmassa seitsemän alaongelmaa ja ne ovat seuraavat:

- Ensikäynnin merkitys perhekahvilassa
 - o Mistä perhekahvilakävijät saavat tietoa perhekahviloiden olemassaolosta
 - o Miten heidät on otettu perhekahvilassa vastaan
 - o Kokevatko he perhekahvilan kynnyksen korkeaksi
 - o Miten perhekahvilan kynnystä voitaisiin madaltaa
 - o Millaisia odotuksia kävijöillä on perhekahvilatoimintaa kohtaan
 - o Miten perhekahvilassa käyminen vaikuttaa arjessa jaksamiseen
 - o Miten he kehittäisivät perhekahvilatoimintaa
- Millaista tietoa perhekahvilakävijät toivovat Nurmon MLL:n Internet-sivustolta löytyvän, jotta se palvelisi alueen lapsiperheitä parhaalla mahdollisella tavalla

3.6 Tutkimuksen luotettavuus

Tarkka selvitys tutkimuksen eri vaiheista lisää tutkimuksen luotettavuutta (Hirsjärvi ym. 2009, 232). Tutkimuksen luotettavuutta voidaan tarkastella validiteetin ja reliabiliteetin käsitteiden avulla. Validiteetilla tarkoitetaan sitä, että on tutkittu sitä, mitä on luvattu ja reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimuksen toistettavuutta. Näiden

käsitteiden käyttöä laadullisessa tutkimuksessa on myös kritisoitu. (Tuomi & Sara-järvi 2009, 136-137.)

3.6.1 Tutkimuksen suorittaminen

Jaoin kyselylomakkeet henkilökohtaisesti perhekahviloissa ja suurin osa vanhemmista vastasi niihin välittömästi ja yksi vanhempi palautti lomakkeen myöhemmin postitse. Jakaessani lomakkeet kerroin vanhemmille tutkimukseni tarkoituksesta ja ohjeistin lomakkeen täyttöä. Vastasin myös vanhempien esittämiin kysymyksiin lomakkeeseen ja tutkimukseeni liittyen. Yhtenä kyselyn haitoista Hirsjärvi ym. (2009, 195) mainitsevat sen, että vastaaja saattaa ymmärtää asetetun kysymyksen väärin. Yhden avoimen kysymyksen kohdalla vastaajat olivat ymmärtäneet kysymyksen kahdella eri tavalla, mutta vastaukset olivat siitä huolimatta tutkimukseni kannalta hyödyllisiä. Kysymyksessä, jossa vanhempia pyydettiin numeroimaan tärkeysjärjestyksessä asiat, jotka ovat tärkeitä perhekahvilassa, osa oli merkinnyt vain yhdestä kolmeen kohtaa rastilla, vaikka tarjolla oli viisi vaihtoehtoa numeroitaviksi.

Teemahaastattelut toteutin ryhmähaastatteluina jokaisessa perhekahvilassa maaliskuun 2010 puolivälissä. Valitsin ryhmähaastattelun sillä perusteella, että perhekahvilakävijät ovat luonteeltaan sosiaalisia ja perhekahvilassa ollaan vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Teemat eivät ole liian henkilökohtaisia, joten ryhmähaastattelu oli siinäkin mielessä mahdollinen. Oletuksenani oli, että toteuttamalla teemahaastattelut ryhmähaastattelun keinoin, saisin perhekahvilakävijöiltä monimuotoisempia sekä yhdessä pohdittuja ja keskusteltuja vastauksia. Ryhmähaastattelua voidaan pitää keskusteluna, jossa osanottajat tuottavat monipuolista tietoa tutkittavasta asiasta (Hirsjärvi & Hurme 2008, 61). Uskon, että ryhmähaastattelu voi antaa myös haastateltaville itselleen jotain, esimerkiksi vahvistaa ryhmän sisäistä vuorovaikutusta. Ryhmähaastattelun haittapuolena voi olla se, että joku ei uskalla ilmaista jotain ryhmän kannalta kielteistä asiaa tai osa ryhmän jäsenistä dominoi keskustelua, jolloin muut eivät pääse osallistumaan (Hirsjärvi & Hurme 2008, 63; Hirsjärvi ym. 2009, 211).

Ensimmäiseen ryhmähaastatteluun osallistui seitsemän äitiä alle 1-vuotiaiden perhekahvila Pipanatuokiosta. Äideistä kaksi oli melko uusia kävijöitä ja heidän osallistumisensa jäi mielestäni vähäiseksi, enkä osannut tarpeeksi tukea heidän osallistumistaan. Toiseen ryhmähaastatteluun osallistui kolme äitiä alle 3-vuotiaiden Toukkatuokiosta ja kolmanteen osallistui kolme äitiä alle kouluikäisten Tenavatuokiosta. Toinen ja kolmas haastattelu sujuivat ensimmäistä paremmin, sillä pienemmässä ryhmässä äidit pystyivät osallistumaan keskusteluun paremmin kuin seitsemän äidin ryhmässä. Haastattelutilanteet olivat rauhallisia, mutta ensimmäisessä haastattelussa lasten äänet hidastivat litterointia ja välillä muutama vastaajien lauseista jäi melun taakse.

3.6.2 Tutkimuksen reliabelius ja validius

Validius on tutkimusmenetelmän kyky mitata sitä, mitä on tarkoituskin mitata (Hirsjärvi ym. 2009, 231). Tutkimukseni kohderyhmänä ovat perhekahvilakävijät ja tavoitteena oli selvittää perhekahvilassa käyvien ajatuksia ja odotuksia perhekahvila-toiminnasta. Tutkimukseni ulkopuolelle jäävät kuitenkin ne perheet, jotka ovat mahdollisesti kerran käyneet perhekahvilassa ja kokeneet vastaanoton sellaiseksi, etteivät ole uudelleen kahvilaan tulleet. Tutkimukseni ei tavoita myöskään niitä perheitä, jotka kokevat kynnyksen korkeaksi. Tutkimukseeni osallistuneet antoivat hyviä ajatuksia ja kehittämideoita, mutta tutkimuskysymyksiin perhekahvilaan astumisen kynnyksestä ja vastaanotosta perhekahvilassa voisi saada tarkoituksemukaisempia vastauksia sellaisilta perheiltä, jotka ovat tutkimukseni ulkopuolella. Jatkotutkimusajatuksena minulle nouseekin idea siitä, että esimerkiksi neuvolan kautta voitaisiin joko määrällisin tai laadullisin keinoin selvittää perhekahvilassa käymättömien perheiden ajatuksia perhekahviloista. Valtakunnallisessa perhekahvilakyselyssä 2008 (Svensberg ym. [viitattu 16.4.2010], 11-12) yhdeksän prosenttia vastanneista perhekahvilakävijöistä olisi toivonut toisenlaista vastaanottoa, mikä osoittaa sen, että myös paikallisesti olisi hyvä selvittää perhekahviloiden ulkopuolella olevien ajatuksia ja kokemuksia. Tutkimukseeni osallistuneet eivät esimerkiksi pitäneet perhekahvilan kynnystä korkeana, sillä heidän ovat jo mukana perhekahvilatoiminnassa. Toisenlaisia vastauksia olisi voinut tulla, jos tutkimuksen

kohderyhmäksi olisi tavoitettu osallistujia esimerkiksi neuvolan kautta niistä vanhemmista, jotka eivät ole perhekahvilassa käyneet.

Reliaabelius on tutkimuksen kyky antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia (Hirsjärvi ym. 2009, 231). Tutkimukseni tulokset ovat samansuuntaisia Jarkon ym. (2007, 54-57) tutkimustulosten kanssa niiltä osin, joissa teemat olivat samoja. Jarkon ym. tutkimuksessa vanhemmilla oli kuitenkin noussut esille ajatus palkatusta työntekijästä, kun omassa tutkimuksessani vanhempien toiveissa painottui nimenomaan vapaa oleminen perhekahvilassa. Jarkon ym. tutkimuksessa osallistujien mielipiteet olivat jakautuneet selvästi kahtia. Osa toivoi enemmän ohjattua toimintaa ja osa vapaata olemista. Perhekahvilakävijöiden odotukset vaihtelevat, sillä vanhempien tarpeet ovat erilaisia.

4 VERTAISTUKI

4.1 Mitä vertaistuellla tarkoitetaan

Vertaistuki on vapaaehtoista ja vastavuoroista kokemusten vaihtoa. Vertaistuen keskeinen merkitys on siinä, että ei ole yksin elämäntilanteessaan tai ongelmiansa kanssa. Uudessa tilanteessa on hyvä vaihtaa ja vertailla kokemuksia muiden samassa tilanteessa olevien kanssa. (Pöyhtäri 2000.) Vertaisryhmällä tarkoitetaan ryhmää, jossa kaikilla ryhmän jäsenillä on samanlainen ongelma tai elämäntilanne ja josta saadaan tukea ongelmaan tai tilanteeseen (Vilén ym. 2006, 122-123). Perhekahvilakävijöitä yhdistää elämäntilanne pienten lasten vanhempina. Vertais toiminnan tavoitteena on ryhmän jäsenten keskinäinen kokemusten jakaminen ja näkökulmien laajentaminen (Mykkänen-Hänninen 2007, 28). Vertaisryhmät lapsen näkökulmasta ovat vuorovaikutustaitojen opettelemista ja erityisesti pienet lapset tarvitsevat paljon aikuisen tukea vuorovaikutuksen oppimisessa. Vertaisryhmissä lapset voivat harjoitella erilaisia rooleja ja saada kokemusta sosiaalisesta kanssakäymisestä. (Karling ym. 2008, 167.) Perhekahviloissa oma vanhempi voi olla lapsen tukena vuorovaikutustaitojen opettelemisessa.

Vertaistuen organisoiminen nousi vahvasti esille 1960 ja 1970 -luvuilla, kun sosi-aali- ja terveysjärjestöt kehittyivät palveluiden tuottajina. Vertaistukitoimintaa oli ollut vammaisjärjestöissä jo aikaisemminkin, mutta esimerkiksi eri sairausryhmille perustettiin vertaisryhmiä erityisesti näiden kahden vuosikymmenen aikana. (Harju, Niemelä, Ripatti, Siivonen & Särkelä 2001, 43.) Nykyään vertaistukea on tarjolla myös Internetissä, mutta se ei korvaa vertaisryhmätapaamisia. Internetissä toimivat vertaistukipalstat mahdollistavat vertaistuen ihmisille, jotka asuvat etäällä toisistaan, mutta ongelmana on se, ettei tekstin tai videokeskustelunkaan kautta voi korvata ihmisten todellista kohtaamista. (Keski-Heikkilä 2009, 31.)

Vertaistukiryhmässä käsiteltävät asiat vaihtelevat ryhmän koosta riippuen. Pienemmissä ryhmissä toiminta on intensiivisempää ja ryhmän jäsenet saavat tilaisuuden puhua enemmän ja jakaa kokemuksiaan, kun taas suuressa ryhmässä asioita käsitellään yleisemmällä tasolla. (Mykkänen-Hänninen 2007, 28.) Kun perhekahvilassa on paljon kävijöitä, he saattavat jakaantua pienempiin ryhmiin. Vertaisryhmät voivat olla avoimia tai suljettuna ryhmiä. Avoimeen ryhmään, kuten perhekahvilaan, voi tulla uusia jäseniä milloin tahansa, kun suljettujen ryhmien toimintaan ei käynnistymisen jälkeen oteta uusia jäseniä. Vertaistukiryhmissä luodut ihmissuhteet saattavat jatkua, vaikka ryhmä lopettaisi toimintansa. (Mykkänen-Hänninen 2007, 29.)

4.2 Vertaistuen merkitys pienten lasten vanhemmille

Keskustelu muiden äitien kanssa on vanhemmille hyvä keino huomata, että muilakin vanhemmilla on joskus vaikeuksia jaksamisessa. Ennalta ehkäisevä, varhainen tuki mahdollistaa lapsen ja vanhemman välisen vuorovaikutuksen kehittymisen turvallisiksi. (Vilén ym. 2006, 107.)

Tieto ja eri asiantuntijoiden kommentit hyvästä vanhemmuudesta ovat monesti keskenään hyvin ristiriitaista. Tämän päivän vanhemmilla ja perheillä on 1990-luvun murroksen seurauksena uusi kulttuuri- ja toimintaympäristö ja sen myötä uudenlaisia mahdollisuuksia, mutta myös vaateita ja stressitekijöitä. Esimerkiksi liikaa energiaa ja aikaa vievä työ uuvuttaa vanhempia, eikä vanhemmuuteen riitä tarpeeksi aikaa ja voimia. Keskeinen vanhemmuuden haaste on juuri työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen. Vanhemmuutta vaikeuttaa myös esimerkiksi sosiaalisten verkostojen mureneminen, kun isovanhemmat asuvat kaukana ja naapureilta on vaikea pyytää apua. Vanhemmat eivät löydä tukea ja neuvoja arjen pulmiin, kun sosiaaliset verkostot ovat heikentyneet. Myös perherakenteen muutokset, kuten avioerot ja perheiden moninaistuminen, asettaa perhe-elämälle ja perheiden kohtaamiselle sekä tukemiselle uudenlaisia haasteita. (Rönkä & Kinnunen (toim.) 2002, 4-5.) Suvun merkitys ei ole kuitenkaan kadonnut ja suku on edelleen tärkeä tukiverkosto vaikeuksien kohdatessa (Vilén ym. 2006, 62).

Voimavaratekijät, eli voimavaroja suojaavat tekijät, edistävät lapsen kasvua ja kehitystä ja suojaavat koko perhettä epäsuotuisilta vaikutuksilta. Esimerkiksi perheen sosiaaliset verkostot toimivat suojaavina tekijöinä. (Vilén ym. 2006, 16.) Vanhemmat tarvitsevat tukea elämän kriisitilanteissa, mutta myös tavallisessa arjessa. Aiemmin tieto ja tuki kulki sukupolvelta toiselle, mutta nykyisin ne liikkuvat lähinnä yhteiskunnan tarjoamien palvelujen kautta. (Vilén ym. 2006, 86.)

Lapsiperheiden parissa toimiva sosiaalialan ammattilainen osallistuu lapsiperheitä koskevien ongelmien ehkäisyyn ja jo tunnistettujen ongelmien korjaamiseen. Esimerkiksi syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja heidän perheitään pyritään aktiivisesti tunnistamaan ja tilanteeseen puuttumaan. Ammattilaisten tehtävänä onkin edistää lapsiperheiden yhteenkuuluvuutta, perheiden keskinäistä yhteistyötä sekä toistensa tukemista. Vähentyneiden ystävä- sukulais- ja tuttavaverkostojen vuoksi perheillä voi olla vaikeuksia selviytyä arkielämän ongelmista. Kuitenkin esimerkiksi Internet tarjoaa mahdollisuuden uudelleenlaiseen yhteisyyden lisäämiseen verkkoyhteisöiden avulla. (Vilén ym. 2006, 16-17, 62.)

Nykyvanhemmat kokevat paljon ulkopuoleltaan tulevia tai itsensä sisältä nousevia vaatimuksia ja olettavat, että täytyy olla täydellinen ja ettei saa hermostua ja suuttua tai olla väsynyt. Ajatellaan, että täytyy selvitä yksin, eikä saisi pyytää apua muilta. Ollakseen hyvä vanhempi, ei tarvitse olla täydellinen. Jos tavoittelee täydellisyyttä, väsyä eikä voi olla riittävän hyvä vanhempi. Vilénin ym. (2006, 106) mukaan riittävä vanhemmuus on oppimista itsestä, lapsesta ja koko maailmasta. Uskaltamalla heittäytyä lapsen ihmettelemisen ja tutkimisen maailmaan, vanhempi voi nähdä maailman uusin silmin.

Perhekahviloissa voi tutustua uusiin ihmisiin ja löytää ystäviä. Uudelle asuinalueelle tai -paikkakunnalle sopeutuminen helpottuu, kun vanhemmat ja lapset voivat tutustua muihin alueen lapsiperheisiin. Perhekahvilat piristävät mieltä ja ne tarjoavat apua ja tukea sekä vaihtelua arkeen. Vertaistuen avulla vanhemmat voivat saada vinkkejä lapsen kasvatukseen. Puolet valtakunnalliseen Perhekahvilakyselyyn vastanneista koki hyvinvointinsa lisääntyneen perhekahvilassa käynnin myötä. Vertaistuen avulla omaan arkeen liittyvät ongelmat on helpompaa hahmot-

taa laajemmasta näkökulmasta ja ne eivät tunnu enää niin suurilta. (Svensberg ym. [viitattu 27.4.2010], 26-32.)

4.3 Vertaistuki vapaaehtoistyön muotona

Vertaistuki on yksi vapaaehtoistyön muodoista ja sitä voidaan toteuttaa yksilöiden välisessä, kahdenkeskisessä tukisuhteessa tai ryhmämuotoisessa toiminnassa. Vertaistukiryhmän ohjaajan rooli voi vaihdella ammattilaisesta ryhmän tasavertaiseen jäseneseen. Ohjaaja voi olla ei-vertainen tai vertainen ammattilainen, vapaaehtoistyöntekijä tai ryhmän tasavertainen jäsen. (Mykkänen-Hänninen 2007, 26-27.) Nurmon MLL:n perhekahviloissa ohjaaja (eli vetäjä tai emäntä) on ryhmän tasavertainen jäsen, mutta myös vapaaehtoistyöntekijä. Perhekahvilaemäntä on sitoutunut tehtäväänsä ja hänellä on oma roolinsa perhekahvilassa.

Vapaaehtoistyönä toteutetuilla vertaistukiryhmillä on merkittävä rooli ihmissuhteiden, sosiaalisen tuen ja mielekkään tekemisen tarjoajina. Järjestöjen toteuttamat palvelut tavoittavat myös kaventuneet toiminta- ja osallistumismahdollisuudet omaavat ihmiset ja niillä voidaan saada aikaan merkittävää elämänlaadun paranemista pienillä taloudellisilla panostuksilla. Järjestöissä palveluja kehitetään osallistujien ehdoilla ja heidän tarpeistaan lähtien. (Särkelä, Vuorinen & Peltosalmi 2005, 29-31.) Sosiaali- ja terveysjärjestöt luovat kanavia lähimmäisenrakkauden, solidaarisuuden ja altruismin, toisen hyvinvoinnin huomioon ottavan toiminnan, toteutumiseksi. Järjestöjen merkitys virallisen palvelujärjestelmän rinnalla korostuu, sillä ne palvelevat asianosaisia ja heidän läheisiään uudessa elämäntilanteessa ja auttavat sopeutumaan siihen. Selvimmin uuteen elämäntilanteeseen sopeutuminen toteutuu oma-apuryhmissä ja vertaistukiryhmissä, joissa yksilöt tukevat toisia yksilöitä ja yksilö vaikuttaa yhteisöön ja yhteisö yksilöön. Vertaistuen tarpeen merkitys korostuu tilanteissa, joissa luonnolliset perhe-, suku-, naapuruus-, ystävyys-, työtoveruus- ja muut vastaavat verkostot eivät toimi, niitä ei ole tai ne vaikuttavat tuhoavasti. (Möttönen & Niemelä 2005, 69-72.)

4.4 Vertaistuen markkinointi

Omassa tutkimuksessani tärkeässä roolissa ovat tehokas markkinointi ja viestintä, joiden avulla kohderyhmänä olevat lapsiperheet voidaan tavoittaa. Yhteisöjen, järjestöjen, seurojen ja kansalaisliikkeiden tavoitteena ei ole tavoitella taloudellista voittoa, mutta ne tarvitsevat markkinointia siinä missä yrityksetkin (Särkelä ym. 2005, 29-30; Raninen, Raninen, Toni & Tornaesus 2007, 167-168). Tunnettuuden lisääminen, mielikuvan parantaminen ja toiminnan aikaansaaminen tietyssä kohderyhmässä ovat tavoitteina ja ne ovat usein samat kuin yrityksilläkin. Toiminnalla voidaan kuitenkin saada sosiaalista voittoa, millä tarkoitetaan myönteisiä vaikutuksia yhteiskunnassa. Markkinoinnin tavoitteena on myös vapaaehtoistyöntekijöiden rekrytointi. Viestintä ja tiedotus yhteisössä voi olla esimerkiksi tietopankin kokoamista Internetiin, esitteiden painattaminen ja tapahtumailmoittelu paikallisessa mediassa. Viestinnässä on tärkeää rajata kohderyhmä ja selvittää, miten kyseinen ryhmä tavoitetaan. (Raninen ym. 2007, 167-178.)

5 PERHEKAHVILATOIMINNAN KEHITTÄMINEN

5.1 Tutkimustulosten esittäminen

Tutkimustuloksissa esitän tutkimuksen tuloksia syventäen niitä lainaamalla tutkimukseen osallistuneiden omaa ääntä. Lainausten perässä olevat merkinnät kertovat onko lainaus otettu kyselylomakevastauksesta (L) vai haastattelusta (H).

5.2 Perhekahvilatoimintaan mukaan lähteminen

Lomakekyselyyn ja ryhmähaastatteluun osallistuneet kokivat tullessaan hyvin vastaanotetuiksi ensikäynnillään perhekahvilassa. Vastaukset alkoivat useimmiten sanoilla ”hyvin” tai ”ystävällisesti”, mutta yhdessä lomakekyselyn vastauksessa todettiin ainoastaan ”ok”. Vaikka tutkimukseen osallistuneet kokivat saaneensa hyvän vastaanoton, voi olla myös vanhempia, jotka ovat kerran käyneet perhekahvilassa ja kokeneet vastaanoton huonoksi ja jättäneet sen jälkeen tulematta. Heitä tutkimukseni ei tavoita, sillä tutkimukseen osallistuneet ovat perhekahvilassa käyviä vanhempia. Perhekahviloissa olisi hyvä pohtia sitä, miten uusi kävijä otetaan vastaan, sillä yksi vastaaja totesi, että uusi kävijä saattaa jäädä ulkopuoliseksi, jos ei itse ota aktiivisesti kontaktia muihin.

Hyvin. Mukavaa ja samanhenkistä porukkaa joiden kanssa jutellaan asiasta kuin asiasta. Uusiakin on onneksi välillä tullut mukaan. (L)

Ystävällisesti. Perhekahvilassa oli heti leppoisan kotoinen tunnelma. (L)

Ihan hyvin, mutta uuden tulijan on helppo jäädä ulkopuoliseksi jos ei tunne ketään, eikä välttämättä jaksa ottaa kontaktia muita. (L)

Sekä valtakunnallisen Perhekahvilakyselyn (Svensberg ym. [viitattu 3.3.2010], 9-10) että lomakekyselyn perusteella suurin osa perhekahvilakävijöistä kuulee toiminnasta ystävältä tai tuttavalta. Kolme lomakekyselyyn vastanneista mainitsikin parhaimmaksi keinoksi uusien kävijöiden houkuttelemiseksi ”puskaradion” ja vas-

tauksista nousi esiin se, että nykyisten perhekahvilakävijöiden tulisi houkutella ystäviään mukaan toimintaan. Kävijöistä seitsemän oli kuullut perhekahvilatoiminnasta ystävältä tai tuttavalta, viisi vastaajaa ilmoitustaululta (esim. kaupassa, kirjastossa, neuvolassa), viisi lehdestä ja viisi Internetistä. Yksi vastaaja oli saanut tiedon sähköpostin kautta ja kolme oli kuullut neuvolan henkilökunnalta. Parhaaksi keinoksi uusien kävijöiden houkuttelemiseksi nousi lomakekyselyssä ”puskaradi-on” lisäksi neuvola, synnytysvalmennus, Internet, ilmoittelu lehdissä, lehtijuttu, mainosten jakaminen suoraan kotiin ja ilmoitustaulut.

Enemmän mainontaa, synnytysvalmennuksessa voisi mainita kerhoista (itse olen vieraalta paikkakunnalta, jouduin itse alkaa selvittää kerhoista). (L)

Ilmottelu lehdissä ja olla mukana tapahtumissa. (L)

Aktiivinen ”mainostaminen”. Ehkä erityisesti silloin jos kahvilassa on jotain erityistä esim. tuote-esittelijä. (L)

Ryhmähaastatteluissa parhaimpana keinona perhekahviloiden saattaminen kaikkien alueen lapsiperheiden tietoon oli yhteistyö neuvolan kanssa. Neuvoloiden ilmoitustauluilla on perhekahvilamainoksia, mutta vanhempien mielestä olisi hyvä, jos neuvolan henkilökunta antaisi henkilökohtaisesti mainoksen tai mainitsisi perhekahviloiden olemassaolosta. Nurmon MLL on aikaisemmin jakanut syntyneille vauvoille neuvolan kautta harson pienessä paketissa ja yksi äiti ehdottikin, että sen mukana olisi voinut olla perhekahvilamainos. Toisena vaihtoehtona ajateltiin, että terveydenhoitajan tullessa vastasyntyneen kotiin kotikäynnille hän toisi perhekahvilamainoksen, jossa perhe toivotetaan tervetulleeksi mukaan perhekahvilatoimintaan. Osa vanhemmista kertoi saaneensa vanhemman lapsen aikana neuvolasta tietoa perhekahviloista, mutta pienempien lasten kohdalla ei ole enää saanut esitteitä tai mainoksia. Neuvola tavoittaa lähes kaikki alueen lapsiperheet, joten tekemällä yhteistyötä neuvolan kanssa, voidaan potentiaalisia kävijöitä tavoittaa hyvin. Neuvolassa pystytään myös tunnistamaan niitä perheitä, jotka erityisesti tarvitsevat vertaistukea, esimerkiksi muualta muuttaneita, joiden sosiaalinen verkosto on muualla kuin omassa asuinkunnassa. Vastaajat näkivät neuvolan hyvin vaikuttavana tiedottamisen kanavana perhekahviloiden olemassaolosta. Osa oli kuullut perhekahviloista neuvolassa, kun osalle ei ollut perhekahviloista mainittu.

Neuvoloiden rooli nousi esiin, kun yksi vastaaja mietti, kuuluuko järjestöjen palveluiden mainostaminen neuvolan tehtäviin.

Esimerkiksi niinku vaikka neuvolasta voitais enemmän (mainostaa), niinkun mulle ei neuvolasta esimerkiksi kukaan oo sanonu mistään tällästä, eikä mitään, eikä se tietenkään kuulu niitten hommiin, mutta jos otettais vaikka sellanen kampanja, että ne kertois odottaville, että (on tällaista toimintaa). (H)

Eräs vastaaja kuitenkin näki vanhempien odotusten neuvolaa kohtaan vähenevän, kun he ohjaisivat vanhempia perhekahviloihin vertaistuen pariin. Ohjaamalla lapsiperheitä perhekahvilaan, vanhemmilla ei olisi vertaistuen järjestämisestä odotuksia neuvolaa kohtaan.

Et justiin neivolakin vois auttaa, et vois pitää vähä enemmän ääntä näistä jutuista. Koska neuvoloilla ei oo kuitenkaa kapasiteettia, niinku justiin synnytyksen tai vauva-aikana, ei niil oo kapasiteettia niinku järjestää mitään. Nuoremman lapsen aikana kysyinki, et ei olis mitää, et kokoisitte kerran samanikäisiä vauvoja ja äitejä, no ei oo oikeen siihen resursseja. Ja sit se jää vanhempien ittensä omalle vastuulle se. Et jos neuvolassa ois joku, ja onhan sielä toki niitä mainoksia, jos niitä pikkusen niinku niille neuvolatädeille, että pitäkää ny vähä enemmän ääntä näistä perhekahvilajutuista, nii se ois niiltä iteltään pois. Ei niitten tarttis murehtiakaan sitä vertaistukitouhua, ku sais ihmiset tulemaan näihin. (H)

Yhdessä ryhmähaastattelussa yhteistyötahoiksi esitettiin myös sanomalehtiä ja postilaatikkoon jaettavia mainoksia. Nurmon MLL mainostaa toimintaansa ilmaisjakelulehtien ilmaisissa meno- ja tapahtumakalentereissa. Erityisesti ilmaisjakelulehdet nähtiin hyvänä kanavana mainostaa toimintaa, sillä ne tavoittavat lähes kaikki alueen taloudet.

Osa lomakekyselyyn vastanneista oli käsittänyt kysymyksen eri tavalla ja heidän vastauksensa liittyivät toiminnan sisältöön. Näiden vastaajien mielestä parhaimmat keinot uusien kävijöiden houkuttelemiseksi liittyvät perhekahvilan toimintaympäristöön ja perhekahvilatoiminnan sisältöön ja niistä kertomiseen, jotta uudet kävijät lähtisivät toimintaan mukaan.

5.3 Miten perhekahvilan kynnystä voitaisiin madaltaa

Jarkon ym. (2007, 34) tutkimuksen mukaan perhekahvilaan lähtemisen kynnystä tulisi madaltaa. Jos ei tunne ketään kävijää ennalta tai jos ryhmän koko on suuri, on vaikeampaa lähteä toimintaan mukaan. Monet olivat kuitenkin melko yksimielisiä siitä, että ryhmään on helppo päästä sisään ja sitä helpotti tutustumiskierros, jossa esiteltiin itsensä ja lapsensa. Omassa tutkimuksessani selvisi, että kaikki lomakekyselyyn vastanneet vanhemmat kokivat saaneensa hyvän vastaanoton perhekahvilassa, mutta yksi vastaaja nosti esille, että uuden tulijan saattaa olla vaikea päästä ryhmään sisään, jos ei tunne muita, eikä itse jaksaa aktiivisesti ottaa kontaktia muihin. Lomakekyselyyn vastanneet ja ryhmähaastatteluihin osallistuneet mainitsivat myös, etteivät ole kokeneet kynnystä korkeaksi.

Jarkko ym. (2007, 52-60) määrittelevät tutkimukseensa osallistuneet sosiaalisiksi ja ulospäin suuntautuneiksi ja he epäilivät, etteivät hiljaiset ja arat ihmiset osallistu vertaisryhmiin. Jarkko ym. näkevät, että nämä eivät välttämättä kaipaakaan ryhmätapaamisia, mutta heillä kuitenkin saattaa olla halu osallistua, mutta kynnys koetaan liian korkeaksi. Itse näen asian niin, että hiljaisemmat ja aremmat tarvitsevat perhekahvilaa ja vertaistukea siinä missä sosiaalisemmatkin ihmiset ja erityisesti heitä pitäisi rohkaista mukaan perhekahvilaan madaltamalla kynnystä.

Omassa tutkimuksessani vanhemmat eivät kokeneet perhekahvilan kynnystä korkeaksi, mutta kysyessäni miten kynnystä voidaan madaltaa, jotta useampi vanhempi uskaltautuisi mukaan, he nostivat esille mainostamisen tärkeyden ja yhteistyön neuvolan kanssa. Neuvola tavoittaa lähes kaikki alueen lapsiperheet, joten tiivis yhteistyö olisi varmasti tuloksellista. Neuvolassa voidaan myös tunnistaa vanhempia ja perheitä, joille vertaisryhmästä olisi erityisesti tukea. Esimerkiksi paikkakunnalle muuttaneet tai hajanaisen sosiaalisen verkoston omaavat perheet voivat hyötyä perhekahviloista suuresti. Vanhemmat toivat esille, että perhekahvilasta pitäisi tiedottaa enemmän, että tiedettäisiin mitä se ylipäänsä on.

Toiminnasta täytyisi kertoa enemmän mitä perhekahvilalla tarkoitetaan. Ehkä nimi on vähän "harhaanjohtava". Äkkiä tulee mieleen jonku uskonlahkon teetupa." (L)

Tiedottaa että se on aivan vapaamuotoista olemista. (L)

Se, että ku mainostetaan enemmän, niin kaikki tietää tulla sinne ekal-lekin kerralle. Ku on ensimmäisestä kerrasta mukana, niin on mun mielestä helpompi niinku tulla. Koska kesken vuotta moni aattelee, että no en mä viitti mennä. Mä oon nimittäin kuullu esimerkiksi aiempina vuosina, että osa on sen takia ku sinne meni, niin siellä oli omat kuppikunnat ja sitte ensimmäisen kerran jälkeen ei tullu enää mentyä. (H)

Ja mun mielestä se, mikä on tärkeätä niinku just se, että ihmiset tietäs, että tänne voi tulla ihan mihin aikaan tahansa sillä kellon välillä, mikä on sovittu. Et ei oo pakko tulla kymmeneltä ja pakko olla johonki siihen kahteentoista asti. Ja oma lapsi huutaa ja sitte itte mietit, että apua, taikka jos joku nukkuu myöhään, niin sä voit tulla vaikka yheltätoista vasta. Niin se olis mun mielest hirveen tärkeätä, et kaikki ei tiedä sitä. Ja sitte se, että ei se maksa mitään, kun sa tuut tänne näin. Että ihan kuka tahansa voi tulla ja ettei tarvi olla jäsen. (H)

Vanhemmat eivät itse kokeneet perhekahvilan kynnystä korkeaksi, mutta kysyessäni perhekahvilatoiminnan kehittämisestä eräs äiti mielti Seinäjoen MLL:n iltaperhekahvilaa ja totesi, että kynnyks on korkea, kun ei tunnekaan siellä käyviä ihmisiä ja perhekahvilan toimintaa.

Siin just huomaa, et se kynnyks on aika iso, et ku ei sitä väkeä tunne ja ku ei tiedä mitä sielä tehdään. (H)

Esille nousi myös, että kahvilaan on helpompi tulla, jos tuntee jonkun ennestään.

No kahvilaan on helpompi lähteä, jos tuntee jonkun. (H)

Ei munkaan mielestä oo mitään kynnystä kyllä ollu tulla. Ja osa porukasta oli ennestään tuttuja, tiesi että ketä täällä on ja vaikkei nyt ehkä tuntenukaan, niin kyllä täällä ainaki rento meininki on aina ollu, ettei niinku, et ei täs mitää kynnystä oo. (H)

5.4 Miten perhekahviloiden olemassaolo vaikuttaa arkeen ja jaksamiseen

Vanhemmat kokevat saavansa perhekahviloista vastapainoa arjen vaatimusten keskellä. Monet äidit voivat tutustua asuinpaikkakuntansa muihin perheisiin perhekahviloiden kautta. Erityisesti toiselta paikkakunnalta muuttaneet perheet voivat löytää vertaistukea ja ystäviä perhekahviloista. Perhekahvila tarjoaa vanhemmille

pienen stressittömän hetken viikkoon ja vaihtelua arkeen. (Jarkko ym. 2007, 29-48.)

Ryhmähaastatteluissa kysyin vanhemmilta vaikuttaisiko se, ettei perhekahviloita olisi tai jos ei itse siellä kävisi, omaan arkeen tai jaksamiseen. Moni koki perhekahvilan tärkeäksi osaksi viikkoa ja omaa jaksamista, mutta yksi äiti totesi, ettei se vaikuttaisi mitenkään, vaikkei kävisikään perhekahvilassa. Äidit kokivat saavansa piristystä siitä, että voi jutella muiden äitien kanssa ja vaihtaa kokemuksia lapsiperheen arjesta. Äidin jaksamisen lisäksi perhekahvilan todettiin vaikuttavan myös lapsiin ja esille nousi se, että lapset ovat paremmalla tuulella kuin jos oltaisiin vain kotosalla. Jos oma suku asuu kaukana tai lähipiirissä ei ole muita lapsiperheitä, perhekahvilatoiminnan merkitys korostuu, sillä osa vanhemmista näki perhekahvilan itselleen ainoana paikkana luoda kontakteja muihin alueen lapsiperheisiin. Perhekahvilan nähtiin tuovan sisältöä ja säännöllisyyttä viikkoon.

No kyllä varmasti. Meillä ainaki kaikki sukulaiset asuu parinsadan kilometrin päässä, et ei oo niinku semmosia tuttuja, et jos ei niinku täällä kävis, nii varmaa tosi vähä ois niinku semmosia tuttuja, kel ois samanikäisiä lapsia. Et meillä ei työkavereilla ei oo, eikä naapureilla ei oo. Et en mä tiä missä sitä ois ees tavannukkaan sitte, ku täällä. (H)

Tahdittaa sitä viikkoa tää tiistai. (H)

Se tuo sitä sisältöä siihen arkeen. (H)

No kyllä se mun mielestä ainaki, kyllä se aina niinku piristää, ku vähä saa muitten aikuisten kaas jutella. (H)

Sillon, ku ensimmäisen lapsen kanssa oli, nii silloin oli kaikki muutenki nii ihmeellistä ja tykkäs jutella näistä lapsijutuista, nii silloin niinku sai tosi paljo vertaistukea ja muita kommentteja sitte ja keskustella niistä lapsen asioista, jos tuli silloin päällimmäisenä mieleen. (H)

Joo ja kyllä nyt ku on tämmönen isompi lapsi, niin kyllä ne kaipaa jo seuraa, kyllä meillä ainaki, jos ollaan pitkään oltu sairaana tai reissussa, niin sitte jo kysytään, että koska näkee kavereita. Että siinä mieles niinku lapsenki kannalta, ei pelkästään äidin, äidin kannalta että. (H)

5.5 Perhekahvilatoiminnan kehittäminen

Jarkon ym. (2007, 54-55) mukaan osa perhekahvilakävijöistä arvostaa eniten vapaata olemista, kun taas osa toivoo enemmän ohjattua toimintaa. Saamistaan vastauksista heijastui myös epäluulo kehittämistä kohtaan, sillä sen pelättiin johtavan liian kaavamaiseen toimintaan. Vastaajat myös kokivat, että ohjattua toimintaa on saatavissa muilta tahoilta. Oman tutkimukseni tulokset ovat hyvin samoilla linjoilla Jarkon ym. saamien vastausten kanssa. Perhekahvilan tarkoitus on toimia paikkana, jossa vanhemmat voivat jakaa kokemuksiaan ja ajatuksiaan sekä tarjota lapsille leikkiseuraa. Kehittämisessä ei saisi siis mennä liian kaavamaiseen suuntaan, vaan selvittää kävijöiden toiveita toiminnan sisällöistä.

5.5.1 Kävijöiden toiveet toiminnan sisällöstä

Lomakekyselyssä ehdottomasti tärkeimmäksi koettiin vapaa oleminen, keskustelu ja lasten leikki, mutta vastaajat nostivat esille myös sen, että välillä on mukavaa, että on jotain erityistä. Erityisinä toiveina vanhemmilla olivat askartelu, jumppa, tuote-esittelyt ja luennoitsijat.

Vierailijat olisivat mukavaa vaihtelua. (L)

Vapaa oleskelu useimmiten riittää. Joskus voisi olla ohjattua toimintaa (leikkejä, askartelua) tai asiantuntijaluentoja. (L)

Pidän siitä että lapset saavat leikkiä ja oppia sosiaalisia taitoja. En niin kaipaa toimintaa. Ja pidän siitä, että äidit voi jakaa samalla kokemuksia. (L)

Kuten lomakekyselyssäkin, niin myös ryhmähaastattelussa tärkeimpänä esille nousi vapaa oleminen perhekahvilassa. Parhaaksi anniksi koettiin se, että ”saa vain olla”.

Et ei tartte suorittaa sitte täälläki, et saa istua hetken aikaa ja lapsiki onneks leikkii täällä muitten kaa. Voi olla niinku että blää. (H)

Kuitenki täs aika nopeesti menee tää aika, tuntuu et monesti just lapsia syöttää ja tommosta. Niin ei siinä kovin semmosia isoja juttuja ees kerkeäkään. Mustaki tuntuu, et on ihan hyvä tuosa istua ja jutella. (H)

Mä ainaki tykkään, et tää on niinku tämmönen rento paikka. Kaks tuntia, et se ei oo edes kovin pitkä aika. Ettei niinku se ei voi olla hirveen ohjelmoitu. Et ainut ohjelmanumero on se kahvittelu että. (H)

5.5.2 Kokoontumisajankohta

Ryhmähaastatteluissa vanhemmilta nousi kehittämisideoita perhekahvilan ajan-kohtaan liittyen. Osa vanhemmista toivoi iltapäivä- tai iltaperhekahvilaa, kun taas osa vanhemmista totesi, ettei ainakaan itse pystyisi iltapäivällä tai illalla käymään, vaan nimenomaan aamupäivällä.

Kerran viikossa joku mikä ois iltapäivällä sitte. Nii semmonen ku ois, niin pääsis paremmin... Et ku mä ite kävin töissä, nii musta ois kiva olu töitten jälkeen lähtee pienten lasten kans johonki. (H)

Meilläki on yleensä joka toinen viikko mies iltavuorossa, niin siin on joskus aika pitkiä ne illat, niin olis sitte jotain tekemistä, niin siin menis se ilta niinku sitte paljo nopeempaa. (H)

No mun mielestä ilta ei ehkä oo hyvä, ku sitte taas on niinku mukava olla ihan omallaki sakilla sellasina iltoina, ku ei oo sitte mitää jotaki muita harrastuksia. Nii et jos sitte nääki ois illalla, ni jäis aika vähäseksi se aika, mitä oman perheen kans ehtii olla. (H)

5.5.3 Perhekahvilan jatkuminen kesällä ”perhekahvilatreffeinä”

Perhekahvilat loppuvat keväisin toukokuussa ja toiminta alkaa jälleen elosyyskuussa. Osa vastaajista toivoi, että perhekahvila jatkuisi kesälläkin esimerkiksi ”perhekahvilatreffeinä” leikkipuistossa. Nurmon MLL:lla on kesäisin puistotapaamisia ja nämä myös nostettiin esille, mutta perhekahvilan oma ”treffipäivä” nousi toiveeksi ja niitä oli epävirallisesti pidettykin aiempänä kesänä. Vastauksista nousi esille, etteivät kaikki pääse kesällä osallistumaan, mutta olisi kuitenkin hyvä, jos olisi mahdollisuus tavata muita perhekahvilakävijöitä vielä kesälläkin.

Joo mun mielestä on tylsää, ku tää loppuu niinku seinään (toukokuussa) ja jos syksyllä menee töihin, niin ei sitten enää nää. (H)

Viime kesänä me oltiin tähän samaan aikaan tuola puistossa. Et olis ihan kiva, jos tänäki kesänä olis. Et oltiin tällä samalla porukalla. (H)

Sitä vois aivan hyvin olla, mut vois ennemmin olla jossain, että että kahvilatreffit vielä niinku samalle päivälle niinku johonki. Ei sillä, et siellä nyt välttämättä joka kerta välttämättä montaa oo, mutta on joku kipinä lähteä sitte pihalle kuumalla tai kylmälläki kelillä, ku tietää, et siel on joku muukin. Tulis lähettyä. (H)

5.5.4 Perhekahvilan tilat

Kahdessa perhekahvilassa, jotka toimivat Hyllykallion nuorisotiloissa, vanhemmat kehuivat tilojen sopivuutta perhekahvilakäyttöön. Yhden kahvilan, joka on Nurmon keskustan nuorisotilojen ns. ”bändikämppä”, pieni ahdas tila nousi puheenaiheeksi ja toivottiin, että ensi syksynä saataisiin paremmat tilat perhekahvilalle. Tilojen toimivuus on tärkeää perhekahvilatoimintaa järjestettäessä ja uskon sen vaikuttavan myös motivaatioon käydä perhekahvilassa.

No tästä tilasta mä ajattelin, että tila sais niinku olla jatkos vähä suurempi, mutta mistä sen löytää, niin se on sitte eri asia. (H)

Et tällä porukalla tää menee, mutta enempää ei ois mahtunu. Nytki vähä ahtaat. (H)

Se vaikuttaa, et viime vuonna oli tosi kiva tila. Siin oli pöytätilaa, missä pystyy niinku piirtämään ja leikkilaa jäi ja niinku vielä sitte liikkumistilaa, et keittiö oli vähä erillään. Et tää on tosi kompakti tila että. (H)

5.6 Perhekahvilaosion luominen Nurmon MLL:n Internet-sivustolle

Kyselylomakkeeseen vastanneista 14 oli tutustunut Nurmon MLL:n Internet-sivustoon. Kolme vastaajaa ei ollut tutustunut ja yksi ei muistanut tai ei ollut varma. Voidaan siis olettaa, että monet etsivät tietoa Internetistä ja tarvetta Internet-sivuston kehittämiseen on. Sivustoon tutustuneista 11 oli löytänyt tietoa perhekahviloista ja 3 ei muistanut tai ei ollut varma. Perhekahvilaan liittyvää tietoa oli löyty-

nyt vain perhekahvilapaikka, -aika ja kenelle ne on suunnattu. Opinnäytetyöni pohjalta sivustolle luodaan perhekahviloita käsittelevä oma osionsa, joka palvelee sekä nykyisiä perhekahvilakävijöitä että perhekahvilasta tietoa etsiviä mahdollisia tulevia kävijöitä. Kyselyyn vastanneista 17 piti tärkeänä sivustolta löytyvänä asiana perhekahviloiden sijaintia ja ajankohtaa, mikä onkin oleellisinta koko perhekahvila-toiminnassa. 11 vastaajaa koki tärkeäksi kalenterin, josta näkee onko perhekahvilassa jotain erityistä toimintaa. Perhekahvilakävijöiden kokemukset ja ajatukset perhekahviloista oli tärkeää kymmenen vastaajan mielestä. Kahdeksan vastaajaa toivoi perhekahviloiden esittelyä ja kaksi vastaajaa perhekahvilaemäntien esittelyä. Haastatteluissa nousi kuitenkin esille, että perhekahvilaemäntien esittely saattaisi madaltaa uusien kävijöiden kynnystä tulla perhekahvilaan, vaikka lomakekyselyyn vastanneet eivät itse sitä tärkeänä pitäneetkään. Emäntien esittelyn kokeminen merkityksettömäksi saattaa johtua siitä, että emäntä on tutkimukseen osallistuneille perhekahvilakävijöille jo tullut tutuksi. Emäntien esitteleminen Internet-sivustolla on riippuvaista emäntien suostumuksesta.

Ryhmähaastatteluissa selvitin vanhempien ajatuksia nettiperhekahvilaan liittyen. Ajatus nettiperhekahvilasta osana Internet-sivuston perhekahvilaosiota nousi lomakekyselyn jälkeen ja minua pyydettiin selvittämään vanhempien mielipidettä siihen liittyen. Aluksi kysyin mitä ajatuksia nettiperhekahvila herättää ja se ajateltiin chatiksi, keskustelupalstaksi tai Facebookin kaltaiseksi. Päälimmäinen tunne, mikä ryhmähaastatteluun osallistuneista nousi esille, oli epäily.

Se on vähä kuinka sinne kerkiää. Et enemmän se sitoo sitä äitiä sinne koneen ääreen ja sitte lapset pyörii ympärillä, että ei hyvä. Et päiväuniaikana se toimis, mutta se on se päivän ainut hetki, ku on vähä aikaa, nii tulisko sitte mentyä sinne. (H)

Ja se olis ainoastaan niinku vanhemmille, et se ei oo niinku lapsille. (H)

Nettiperhekahvila herätti pientä ”pelkoa” siitä, että kaikki toiminta menee vähitellen Internetiin ja oikea kasvotusten tapaaminen vähenisi. Toisaalta paikallisesti järjestetty nettikeskustelupalsta nähtiin mahdollisuutena luoda uusia tuttavuussuhteita.

Jotenki mun mielestä seki on toisaalta jotenki semmonen vähä inhottava ajatus, että kaikki alkais niinku mennä vähitellen sinne nettiin, että katoaa sellanen, että ihan oikeasti niinku tapais toisia ihmisiä. (H)

Mut toisaalta, jos se ois just semmosen paikallisen järjestämä, niin siellä vois saada niitä tuttavuuskontakteja, että ai sä asut täs lähellä, et jos sillä lailla pääsis syvemmälle keskusteluis, et jos taas meet johonki KaksPlussan tai Helistimen keskusteluun, niin se on joku jostain päin Suomee, et jostain kaukaa. Et se vois toisaalta toimia eri lailla, jos se ois paikallinen. (H)

Kysyessäni palvelisiko nettiperhekahvila paremmin ns. vinkkipohjaisena palveluna, josta vanhemmat voisivat lukea vinkkejä esimerkiksi pottailun aloittamiseen, vastaukset olivat samansuuntaisia kuin edellä esitetyt. Vanhemmat kokivat tietoa löytyvän Internetistä paljon ja epäilivät myös sieltä löytyvän tiedon luotettavuutta. Kaiken kaikkiaan osa vastaajista ajatteli nettiperhekahvilan hyvänä mahdollisuutena, kun taas vastauksista vahvimmin esille nousivat epäilyt, sillä perinteinen ”live-meininki” nähtiin parempana vaihtoehtona, tai tarpeettomuus, kun tietoa löytyy Internetistä niin paljon muutenkin.

6 TUTKIMUKSEN JOHTOPÄÄTÖKSET

Perhekahvilatoimintaan mukaan lähteneet kokivat tullessa hyvin vastaanotetuiksi ensimmäisellä käynnillään, eikä perhekahvilan kynnystä pidetty korkeana. Täytyykin ottaa huomioon, että tutkimukseeni osallistuneet ovat perhekahvilakävijöitä, jotka ovat jo mukana toiminnassa. Tutkimuksessani ei ole osallisena vastaajia, jotka ehkä haluaisivat osallistua, mutta kokevat kynnyksen suureksi eikä myöskään niitä vastaajia, jotka ovat mahdollisesti kerran kahvilassa käyneet ja saaneet epämieluisan vastaanoton ja jättäneet käymättä sen jälkeen.

Suurin osa vastaajista oli kuullut perhekahvilatoiminnasta ystävältä tai tuttavalta ja tätä puskaradiota ehdotettiin yhdeksi keinoksi perhekahviloiden mainostamisessa. Merkittävimmäksi yhteistyötahoksi nousivat alueen neuvolat, joiden kanssa tehtävää yhteistyötä tuleekin jatkossa lisätä. Neuvolan ilmoitustauluilla on perhekahviloiden mainokset ja niitä tullaan laittamaan sinne jatkossakin. Myös muille ilmoitustauluille (kuten kauppaan ja kirjastoon) olisi hyvä laittaa ilmoitus esimerkiksi perhekahvilatoiminnan käynnistyessä syksyisin. Internet mainostuskeinona nousi esille ja siihen panostetaan jatkossa enemmän, kun MLL:n Nurmon yhdistys saa sivustolleen perhekahviloita käsittelevän oman osionsa. Ehdotettua lehtijuttua perhekahviloista olisi tarpeen yrittää saada esimerkiksi ilmaisjakelulehdistä (kuten Epari tai Seinäjoen Sanomat), sillä ne tavoittavat kotitaloudet hyvin. Vastauksissa ehdotettiin myös lisäämään perhekahviloiden näkyvyyttä erilaisissa tapahtumissa ja tämä ehdotus otettiin käyttöön, kun Seinäjoella järjestettiin keväällä 2010 Odottajien päivä ja Nurmon MLL järjesti Maaliskirppis-tapahtuman maaliskuussa 2010. Toukokuussa on Nurmon MLL:n Kevätkirppis ja myös siellä jaetaan perhekahvilaesitteitä Odottajien päivän ja Maaliskirppisten tapahtumien yhteydessä.

Tutkimukseeni osallistuneet eivät pitäneet perhekahvilan kynnystä korkeana, mutta kynnyksen madaltamiseksi ehdotettiin yhteistyötä neuvolan kanssa, jota tullaankin lisäämään, sekä enemmän tiedottamista siitä, mitä perhekahvilatoiminta on. Nurmon MLL:n Internet-sivustolle luotavassa perhekahvilaosiossa tullaankin

toimintaa esittelemään hyvin käytännönläheisesti, jotta toiminta avautuisi kaikille ja kuka tahansa uskaltaisi astua perhekahvilan kynnyksen yli.

Vastaajat kokivat perhekahvilatoiminnan vaikuttavan omaan arkeensa ja jaksamiensa. Perhekahvilan koettiin tuovan säännöllisyyttä viikkoon, kun muuten sitä vain istuisi kotosalla. Kahvila nähtiin vanhempien jaksamisen lisäksi hyvänä piristykseenä myös lapsille, kun tuttavapiirissä ei välttämättä ole muita samanikäisiä lapsia. Perhekahvilatoiminnalle on selkeä tarve ja sitä tulee järjestää kävijöiden odotusten suuntaisesti, jotta he saavat toiminnasta voimia arkeensa ja jotta kävijöitä riittäisi jatkossakin.

Perhekahvilatoiminnan kehittäminen saatetaan nähdä jopa uhkana. Vanhemmat kokivat perhekahvilassa tärkeintä olevan vapaa oleminen ja lasten vapaa leikki. Toiminta nykyisellään koettiin hyväksi ja vapaamuotoisuus yhdistettynä silloin tällöin tapahtuvaan ohjelmaan (esim. askartelu, jumppa, tuote-esittelyt) oli parasta antia perhekahvilakävijöille. Tätä tietoa hyödynnetään uusien perhekahvilaemäntien perehdytyksessä tehtävänsä. Kehittämisen kohtana nousi kuitenkin ajatus iltapäivä- tai iltaperhekahvilasta, johon osa kommentoi, ettei osallistuisi. Voisi kuitenkin olla hyvä, että tarjolla olisi eri aikoihin kokoontuvia perhekahviloita, mutta edellytyksenä on, että löytyy sopiva tila ja vapaaehtoinen perhekahvilaemäntä. Kahden perhekahvilan tiloja (Hyllykallion nuorisotilat) kehuttiin, kun taas yhden kahvilan (Keskustan nuorisotilojen alakerran ns. ”bändikämpä”) tiloja harmiteltiin liian ahtaiksi. Nurmon MLL:n perhekahviloiden tilat on saatu käyttöön Seinäjoen kaupungilta, joten niihin ei pysty kovin paljon vaikuttamaan. Jatkossa tiloja haettaessa pyritään siihen, että ne olisivat mahdollisimman tarkoituksenmukaiset perhekahvilatoiminnan kannalta. Kehittämisajatuksia selvittäessäni esille nousi myös perhekahvilan jatkuminen kesäaikaan esimerkiksi ”perhekahvilatreffeinä”. Ajatus on varsin helppo toteuttaa, jos kävijät ovat innokkaita, sillä leikkipuistossa tapahtuvat tapaamiset samana viikonpäivänä samaan aikaan on helppo sopia ja niistä voidaan myös ilmoitella ilmaisjakelulehtien meno- ja tapahtumakalentereissa sekä Nurmon MLL:n Internet-sivustolla. Sopimus kaupungin nuorisotilojen käytöstä päättyy kuitenkin toukokuun lopulla, joten tapaamiset olisivat puistossa tai muualla

kävijöiden yhdessä sopimassa paikassa. Mahdollisten perhekahvilatreffien lisäksi Nurmon MLL järjestää puistotapaamisia kesäisin.

Perhekahvilaosion luominen Nurmon MLL:n Internet-sivustolle opinnäytetyöni aikataulussa ei ollut mahdollista, sillä sivuston päivittämisessä ilmeni ongelmia kevään 2010 aikana. Perhekahvilaosio tullaan luomaan heti, kun yhdistys saa uuden Internet-sivuston. Tutkimukseni pohjalta voidaan todeta, että vanhemmat etsivät paljon tietoa Internetistä ja suurin osa vastaajista oli käynyt Nurmon MLL:n nettisivuilla, joten perhekahvilaosio tulee palvelemaan sekä perhekahvilakävijöitä että mahdollisia uusia kävijöitä erinomaisesti. Perhekahvilaosioista tulee löytymään perustiedot kahviloista eli kenelle ne on suunnattu, missä ja milloin ne kokoontuvat. Valokuvat havainnollistavat sijaintia sekä antavat kuvaa perhekahviloista ja mahdollisesti madaltavat kynnystä astua mukaan toimintaan. Tiivis tietopaketti perhekahviloista on myös tarpeen ja siinä kerrotaan esimerkiksi, että kuka tahansa voi osallistua perhekahvilatoimintaan (ei tarvitse olla MLL:n jäsen) ja mukaan voi tulla mihin tahansa aikaan vuodesta ja mihin tahansa kellonaikaan, jos ei heti kahvilan auetessa pysty tulemaan. Toiminnan sisällöstä tullaan myös kertomaan ja erillinen kalenteri näyttää onko kahvilassa jotain erityistä toimintaa tietyinä päivinä (esimerkiksi askartelut, tuote-esittelijät). Tutkimuksessani esille nousseita vanhempien kokemuksia ja ajatuksia tuodaan myös esille perhekahvilaosiossa. Perhekahvilaemäntien esittely voisi madaltaa uusien kävijöiden kynnystä astua perhekahvilaan, joten niitä tehdään jatkossa, jos emäntä siihen suostuu. Ajatusta nettiperhekahvilasta osana perhekahvilaosiota tullaan vielä pohtimaan. Tutkimuksen pohjalta voidaan todeta, että nettiperhekahvila voisi palvella paikallisia tarpeita, vaikka saattaa olla, että se ”hukkuu” Internetistä löytyvään valtavaan tiedon määrään.

7 POHDINTA

Sosionomina (AMK) on erityisen tärkeää tuntea myös epävirallista palvelujärjestelmää, sillä julkiset palvelut eivät yksinään pysty vastaamaan kaikkiin ihmisten tarpeisiin. Erityisesti erilaiset vertaistukiryhmät ovat korvaamattomia, sillä niistä voi saada samassa elämäntilanteessa olevien vertaisten tukea, jota eivät eri alojen ammattilaiset voi tarjota. Opinnäytetyöni myötä olen päässyt hyvin sisälle yhteen vertaisryhmätoiminnan muotoon ja koen sillä olevan suuren merkityksen ammatillisessa kasvussani.

Opinnäytetyöprosessini alkoi syksyllä 2008 toimiessani perhekahvilassa emäntänä ja miettiessäni opinnäytetyön aihetta. Pohdiskelun ja mietiskelyn jälkeen tammi-kuussa 2009 aiheeksi valikoitui perhekahvilatoiminnan kehittäminen, sillä se kiinnosti erityisesti ja minut oli juuri pyydetty mukaan MLL:n Nurmon paikallisyhdistyksen varajäseneksi ja toiseksi perhekahvilavastaavaksi. Näissä tehtävissä jatkan edelleen. Aikataulusuunnitelma oli aluksi nopeampitahtinen, mutta pienen lapsen äitinä ja muiden opintosuoritusten ohella aikataulu venyi alkuperäisestä. Opinnäytetyöprosessin ajan olen ollut motivoitunut ja kiinnostunut aiheesta, sillä tiedän, että tulosten avulla voin yhdessä toisen perhekahvilavastaavan kanssa kehittää perhekahvilatoimintaa ja tutkimukseni pohjalta nousseet kehittämisen kohteet ovat toteutettavissa.

Oman tutkimukseni jälkeen mieleeni nousevana jatkotutkimuskohteena on tutkimus alueen lapsiperheiden tietämyksestä perhekahvioiden olemassaolosta ja siihen liittyen perhekahvilaan tulemisesta tai tulematta jättämisestä ja ensimmäisen käynnin kynnyksestä. Toisena jatkotutkimuskohteena ovat perhekahviloissa käyvien lasten ajatukset ja kokemukset perhekahviloista. Suuri osa perhekahvilassa käyvistä lapsista ei vielä puhu, joten tutkimusaineisto ei tulisi suoraan lasten sanoin, vaan heidän vanhempiensa kokemuksesta. Tutkimuksessani kaksi äitiä toteusi vauvojensa olevan kahvilassa paremmalla tuulella kuin kotosalla, joten olisi kiinnostavaa tietää, mikä merkitys perhekahviloilla on lasten kannalta.

LÄHTEET

- Ahonen, R. 2010. Itse teossa: Myllyojan juuresmummi. Kotivinkki (5), 80-81.
- Alasuutari, P. 2007. Laadullinen tutkimus. 3. uud. p. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Harju, U.-M., Niemelä, P., Ripatti, J., Siivonen, T. & Särkelä, R. 2001. Vapaaehtoistoiminta seurakunnassa ja järjestöissä. Helsinki: Edita Oyj.
- Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uud. p. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. p. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Jarkko, R., Latvala, E. & Pienimäki, K. 2007. Vertaisuudesta voimaa: tutkimus vertaistuen merkityksestä vanhemmille. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Sosiaali- ja terveysalan yksikkö, sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Julkaisematon.
- Karling, M., Ojanen, T., Sivén, T., Vihunen, R. & Vilén, M. 2008. Lapsen aika. 11. uud. p. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Kela, M. 2009. Henkilökohtainen tiedonanto 5.4.2009 MLL:n hallituksen kokouksessa Hyllükamarilla.
- Keski-Heikkilä, S. 2009. Nettivertaistuki ei korvaa vertaisryhmätapaamisia. Allergia & Astma 39 (3-4), 31.
- Laine, A., Ruishalme, O., Salervo, P., Sivén, T. & Välimäki, P. 2007. Opi ja ohjaa sosiaali- ja terveysalalla. 4.-6. p. Helsinki: WSOY.
- MLL jäsenkirje. 2009. MLL Nurmon paikallisyhdistys. Jäsenkirje 2009.
- MLL kansainvälinen toiminta. [WWW-dokumentti]. Mannerheimin lastensuojeluliitto. [Viitattu 6.8.2009]. Saatavana: http://www.mll.fi/mll/toiminta/kansainvalinen_toiminta/

- MLL Nurmo. Päivitetty 17.3.2009. Mannerheimin lastensuojeluliiton Nurmon yhdistys. [Verkkosivusto]. Nurmo: MLL Nurmon paikallisyhdistys. [Viitattu 21.3.2009]. Saatavana: <http://www.netikka.net/nurmonmll/>
- MLL toimii. [WWW-dokumentti]. Mannerheimin lastensuojeluliitto. [Viitattu 6.8.2009]. Saatavana: <http://www.mll.fi/mll/toiminta/>
- Mykkänen-Hänninen, R. 2007. Vapaaehtoistyön rajapinnoilla. Helsinki: Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.
- Möttönen, S. & Niemelä, J. 2005. Kunta ja kolmas sektori: Yhteistyön uudet muodot. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Pöytäri, J. 2000. Mitä on vertaistuki? [WWW-dokumentti]. Tukiasema.net. [Viitattu 22.3.2009]. Saatavana: <http://tukiasema.net/teemat/artikkeli.asp?docID=344>
- Raninen, A., Raninen, T., Toni, I. & Tornaesus, G. 2007. Mathildan muodonmuutos: Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan uudet kasvot. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Rönkä, A. & Kinnunen, U. (toim.) 2002. Perhe ja vanhemmuus: suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Rönberg, L. 1998. Hyvinvointi ja kolmas sektori. Teoksessa: P. Kinnunen & R. Laitinen (toim.) Näkymätön kolmas sektori. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto, 10-22.
- Sosionomin (AMK) ydinosaaminen: Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen verkoston raportti. 2001. Rovaniemi: Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen verkosto.
- Svensberg, H., Viinikka, A. & Ylikojola, L. Aina virkeämpi mieli sieltä lähdeittäessä: MLL:n Perhekahvilakysely 2008. Ei julkaisuaikaa.
- Särkelä, R., Vuorinen, M. & Peltosalmi, J. 2005. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen mahdollisuudet palveluiden ja tuen tuottamisessa. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry.
- Tavataan perhekahvilassa. Mannerheimin lastensuojeluliitto. Ei julkaisuaikaa. Esite.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. uud. p. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Vilén, M., Vilhunen, R., Vartiainen, J., Sivén, T., Neuvonen, S. & Kurvinen, A. 2006. Lapsuus, erityinen elämänvaihe. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

1 (2)

TAUSTATIETOJA

Sukupuoli nainen mies

Ikä _____

Keitä taloudessasi asuu _____

Lasten syntymävuodet _____

Milloin olet käynyt Nurmon MLL:n perhekahviloissa ensimmäistä kertaa? _____

Missä perhekahvilassa olet käynyt syksyn 2009 – kevään 2010 aikana? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Pipanatuokio vauvoille (maanantaisin Hyllykalliolla)
- Toukkatuokio 0-3-vuotiaille (tiistaisin Hyllykalliolla)
- Tenavatuokio alle kouluikäisille (keskiviikkoisin Nurmon keskustassa)

Oletko osallistunut Nurmon MLL:n muuhun toimintaan?

- Kyllä, mihin? _____
- En
- En ole varma / en osaa sanoa

ENSIKÄYNNIT PERHEKAHVILASSA

1. Mistä kuulit perhekahviloiden olemassaolosta? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Ystävältä / tuttavalta
- Neuvolan henkilökunnalta
- Ilmoitustaululta (esim. kaupassa, kirjastossa, neuvolassa)
- Lehdestä
- Internetistä
- Muualta, mistä _____

2. Miten sinut on otettu perhekahvilatoimintaan mukaan?

3. Mikä olisi mielestäsi paras keino houkutella perhekahvilaan uusia kävijöitä?

4. Miten perhekahvilan kynnystä voitaisiin madaltaa, jotta useampi vanhempi uskaltautuisi mukaan?

PERHEKAHVILATOIMINTA

5. Mikä on mielestäsi tärkeintä perhekahvilassa? (Numeroi tärkeysjärjestyksessä.)

- Vapaa keskustelu ja lasten vapaa leikki
- Ohjattu toiminta (askartelu ym.)
- Vierailijan käynti (esim. luennoitsija)
- Tuote-esittelyt
- Muu, mikä? _____

6. Mitä toivoisit perhekahvilassa olevan tai tehtävän?

PERHEKAHVILATOIMINTA INTERNET-SIVUSTOLLA

7. Oletko tutustunut Nurmon MLL:n internet-sivustoon? (Osoite www.netikka.net/nurmonmll)

- Kyllä
- En
- En muista / en ole varma

Jos olet tutustunut, niin löysitkö tietoa perhekahviloista?

- Kyllä, mitä _____
- En
- En muista / en ole varma

8. Mitä perhekahviloihin liittyvää tietoa internet-sivustolta olisi mielestäsi tärkeää löytyä? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Perhekahviloiden sijainti ja ajankohta
- Perhekahviloiden esittelyt
- Perhekahvilaemäntien esittelyt
- Kalenteri, josta näkee onko perhekahvilassa jotain erityistä toimintaa
- Perhekahvilakävijöiden kokemuksia ja ajatuksia perhekahviloista
- Muu, mitä _____

Liite 2. Ryhmähaastattelun teemat

RYHMÄHAASTATTELUN TEEMAT

PERHEKAHVILAAN TULEMINEN JA ENSIKÄYNNIN MERKITYS

Miten uusi kävijä otetaan vastaan perhekahvilassanne?
(miten esittelyt hoidetaan? onko uuden helppo päästä mukaan keskusteluun?)

Onko vastaanottamisessa jotain mitä voisi tehdä toisin?

Miten perhekahvilan kynnystä voitaisiin madaltaa?

PERHEKAHVILATOIMINNAN MERKITYS

Entä jos perhekahviloita ei olisikaan tai jos ette kävisi perhekahvilassa?
(miten vaikuttaisi omaan arkeen ja jaksamiseen?)

PERHEKAHVILOIDEN KEHITTÄMINEN

Miten kehittäisitte perhekahvilatoimintaa?

Pitäisikö yhteistyötä muiden tahojen kanssa lisätä?
(minkä tahojen?)

Millaista yhteistyötä muiden tahojen kanssa pitäisi tehdä?
(mm. neuvola, synnytysvalmennus)

NETTIPERHEKAHVILA (Nettisivuille perhekahvilaosion osaksi...)

Millaisia ajatuksia nettiperhekahvila herättää?
(onko se tarpeellinen?)

Palvelisiko se teidän tarpeitanne? Millaisessa muodossa se palvelisi?

Millaisia aiheita nettiperhekahvilassa olisi hyvä käsitellä?